

og af den, der er underskrevet i Posen, fremgaar det, at Mænd, Kvinder og Børn, ialt 12 Personer, bleve fæstede til at udføre Landarbejde hos en Hr. Frederiksen. Der findes intet i Kontrakten om, hvor Arbejdsstedet er beliggende, men derimod en Bestemmelse om, hvilken Betaling de skulle have for det paagældende Arbejde, og foruden Betalingen skulde de have 25 Pund Kartoffler ugentlig og 1 Liter Mælk. Den paagældende Fæstemand foregav, at det Arbejde, han fæstede dem til, skulde foregaa i Nærheden af Stettin. De bleve saa førte til Stettin, og der førte man dem om Bord paa et Dampskib under Forgivende af, at de skulde sejle en lille Tur for at komme til det paagældende Sted. De bleve imidlertid førte til København — det er omtrent 7 Timers Sejlads —, og fra København bleve de videre førte ud til et Teglværk i Nordsjælland i Nærheden af København, hvor der blev anvist Mændene Arbejde ved Teglværket, medens der til Trods for Kontraktens Bestemmelse om det modsatte intet Arbejde var til Kvinder og Børn, som altsaa heller ingen Løn fik, ligesom det altsaa heller ikke var Markarbejde, men Teglværksarbejde, der var Tale om, og de fik heller ikke Kartoffler eller den Mælk, som var lovet dem. Da Folkene opdagede dette, bleve de i høj Grad nedtrykte og uheldige over Forholdene, da Mændene jo vare ganske ukendte med Teglværksarbejdet, idet de fra deres Hjem havde været Landarbejdere, og de saaledes ved lumpent Bedrageri vare lokkede til et fremmed Land, hvor de vare ukendte med Forholdene, med Sproget og i enhver Henseende stode ganske hjælpeløse. Teglværksejeren, til hvem man henvendte sig, skød Skylden paa Fæstemanden: hvis Kontrakten var falsk, var det Fæstemandens Skyld, og han var selvfølgelig forsvunden.

Det forekommer mig, at Lovgivningsmagten ikke burde finde sig i saadanne Skandaler, som at Folk blive lokkede bort fra deres Hjem paa en saa lumpen og modbydelig Maade ind i Forhold, som de ikke have det ringeste Kendskab til, og ind i et Land, hvis Sprog og Forhold ere dem fuldstændig ukendte. Lovgivningen maa og bør træffe Foranstaltninger ved Forbud mod Indførsel af kontraktbundne Arbejdere. Dette, at Folk i et fremmed Land underskrive en Kontrakt, burde ikke have nogen Gyldighed herhjemme. De Familiær, jeg nævnte, og som bestode af 12 Personer, gik fra det paagældende Arbejde og brøde Kontrakten, som jo var

falsk, men en Mængde andre blive i de usle Kaar, de ere blevne lokkede ind i, fordi de ikke have Courage nok til at forlade Stedet. Men foruden et Forbud mod Indførselse af kontraktbundne Arbejdere er der Anledning til paa samme Omraade at beskæftige sig med Tanken om at beskytte de Arbejdere, der ere komne ind i Landet fra fremmede Steder. Det er ikke ganske ligegyldigt, om Folk, der komme fra et fremmed Land, behandles som Mennesker, eller om de behandles mere som umælende Væsener. Forholdet er jo i Virkeligheden dette, at en Mængde af disse polske og russiske Arbejdere, som ere førte til Danmark, hvad enten det er sket under rigtige eller urigtige Foregivender, og hvad enten det er sket ifølge eller uden Kontrakt, behandles paa en i høj Grad hensynsløs Maade. Lønnen er selvfølgelig lav, beregnet paa at trykke den danske Arbejders Løn saa meget som muligt. Jeg har Oplysninger fra 31 Arbejdspladser med 374 Arbejdere, for hvem Lønnen bevæger sig mellem 1 Kr. og 1,40 Kr. om Dagen, der er kun 10 Arbejdere af dette store Antal, som have 1,50 Kr., og kun 30, som have 1,80 Kr. i Dagløn. Arbejdstiden er 10 à 12 Timer daglig. Men noget af det værste, som Lovgivningsmagten vel bedst kan raade Bod paa, er sikkert de Boligforhold, der bydes disse Folk, medens de ere paa de paagældende Arbejdssteder.

Jeg har Oplysning fra 30 Arbejdspladser angaaende Beboelsesrummene, og fra disse Steder lyder en lang Række af Klager over de uheldige Kaar og de uhyggelige Beboelsesrum. Et Sted er der 23 Mænd sammenstuvende i et Rum, et andet Sted er der 8 Mænd og 4 Kvinder anbragte i samme Rum for Natten, et Sted 3 Mænd og 3 Kvinder og saa fremdeles. Klagerne lyde bestandig paa, at det er smaa og daarlige Soverum, der bydes; „mørke“, „fugtige“, „svinske“ ere de Betegnelser, der fra en Mængde Steder komme om de Opholdsrum, der gives Arbejdere, som sættes til at gøre en Gerning, der for Danmark er i høj Grad nyttig og ved mange Lejligheder omtales som den bærende, betydningsfulde Gerning for Landet. Det anføres endvidere, at Sengene ere anbragte i to Etager. For at skaffe Plads til saa mange som muligt stabler man et Par Senge oven paa hinanden i de i Forvejen uhyggelige og utiltalende Rum. Der tiltrænges sikkert en Beskyttelseslovgivning for disse Folk, hvad enten de bruges til Teglværks- eller Landarbejde, hvad enten Arbejderne komme fra Rusland eller